No. 80. 1863.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 4 Julij.

GOES BOEKHANDEL

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Middelburg 3 julij.

De aanneming van het wetsontwerp tot definitieve vaststelling van hoofdstuk IX der staatsbegrooting voor 1863 door de eerste kamer is een onmiskenbaren triomf voor den tegenwoordigen minister van koloniën. Of de natie evenzeer [illegible] heeft om over den uitslag der stemming en de wijze waarop de beraadslaging gevoerd is, te vreden te zijn, meenen wij echter in twijfel te mogen trekken. Van de 30 leden *die zich in december 1862 tegen de begrooting van* den heer Uhlenbeck verklaarden hebben thans 14 vóór gestemd. Zij zijn de heeren van Sasse van Ysselt, van Rhemen, Blankenheym, 't Hooft, Bosch van Drakesteyn, van Beek Vollenhoven, van der Oudermeulen, van der Lek de Clercq, van Heeckeren, Beerenbroek, Michiels van Kessenich, Nobel, Quintus en Viruly.

Zoo die leden er openlijk voor waren uitgekomen dat *ernstige overweging hen tot ander inzigt had gebragt, of dat* de gronden, waarop de minister de liberale koloniale politiek verdedigde hunne overtuiging had gewijzigd, zouden wij ons daarover hartelijk verheugen. Maar nu velen het stilzwijgen hebben bewaard, anderen slechts uit drang der noodzakelijkheid de begrooting verklaarden aan te nemen, een enkele openlijk verkondigde dat hij op de opinie buiten de kamer achtsloeg, hadden wij wel gewenscht dat de uitslag *eene geheel andere geweest ware. Met meer voldoening had* men op de eerste kamer kunnen neerzien zoo alle leden de standvastigheid van de heeren Schimmelpenninck van der Oije, van Nispen van Pannerden, Philipse, Boreel van Hogelanden, van Wessem, Hartsen, Taets van Amerongen, Huydecoper, de Kempenaer, de Vos van Steenwijk, Cremers, Tonckens, de Villers de Pité en van der Heim hadden aan den dag gelegd. De strijd zou dan vrij wat nader tot de beslissing gekomen zijn. Eene *ontbinding der eerste* kamer, zoo niet der beide kamers, had dan noodwendig moeten volgen, en den uitslag daarvan kon niet twijfelachtig wezen. De provinciale staten mogen in gewone omstandigheden aan eene keuse voor het lidmaatschap der eerste kamer weinig gewigt hechten, de eischen van het oogenblik zouden hen zeker geleid hebben om den pligt hen bij de grondwet voorgeschreven met de meeste naauwgezetheid te vervullen. *De rigting door de heeren van der Heim, Hartsen* en hunne geestverwanten voorgestaan, is niet meer die van onzen tijd. Zij zou in eene nieuwe kamer ongetwijfeld veel zwakker vertegenwoordigd zijn geweest. Het belangrijkste resultaat dat thans is verkregen zal wel daarin bestaan dat de ingenomenheid *tegen* de wijze waarop onze eerste kamer wordt zamengesteld nog algemeener en heviger wordt.

De eerste kamer heeft gisteren met algemeene stemmen aangenomen de wetsontwerpen nopens exploitatie der staatsspoorwegen en dat tot vaststelling van eenige bepalingen omtrent den suiker-akcijns. Tegen heden zijn onderscheidene kleine wetsontwerpen aan de orde gesteld, terwijl *morgen in behandeling zullen worden genomen* de wetsontwerpen: tot verhooging van hoofdstuk V (binnenlandsche zaken) der staatsbegrooting voor 1863, tot bekrachtiging van het traktaat met België; tot bekrachtiging der koncessie voor spoorwegen op Java, alsmede dat tot aflossing van indische schuld.

---

* Uit Vlissingen schrijft men ons:

„De hoofd ingenieur direkteur van scheepsbouw de heer K. L. Turk, die eenige dagen geleden alhier gekomen is, om eene inspektie te houden over *Zr. Ms. korvet Pallas, ten einde* te beslissen of dat schip al of niet voor den dienst geschikt is, is heden morgen weder van hier vertrokken. — Naar ik verneem zal ten gevolge van dat onderzoek, de Pallas gerepareerd worden, om daarna nog voor den dienst gebruikt te worden.

„Heden namiddag ten 2 ure is door het gemeentebestuur op plegtige wijze aan den heer J. J. P. Hector alhier uitgereikt de insigniën der *orde* van *de Kroon* 4e klasse, hem door Z. M. den koning van Pruissen geschonken ter belooning voor de redding van den kapitein en stuurman van de pruissische brik Conrad; alsmede aan de vier bedienden die daarbij tegenwoordig waren de som van 100 thaler."

Over het algemeen is de toestand van den te veld staanden oogst in het eiland Walcheren zeer gunstig.

De tarwe die met eene gunstige weergesteldheid gezaaid werd, groeide door eene vorstvrije winter zeer slap op, hetgeen door eene koude lente geheel hersteld werd; zij vertoont thans volkomen ontwikkelde korenaren die bij een gunstigen bloeitijd een uitmuntenden oogst beloven.

Van de gerst, waarvan in Walcheren bijna uitsluitend zomergerst geteeld wordt, zijn de verwachtingen mede gunstig.

De erwten en paardenboonen beloven mede een gunstigen opbrengst, alleen heeft de bloesem van die, welke laat gebloeid hebben, door de hitte in de vorige week, veel geleden.

Door het koude lenteweder ondervonden de witte- en bruineboonen veel vertraging in den groei, thans bij het warme zomerweder werd de groeikracht veel bevorderd en staan zij thans redelijk; de uitkomst daarvan is nog onzeker.

Het winterkoolzaad was in den zaaitijd moeijelijk door het drooge weder te winnen, waardoor enkele partijen zijn herzaaid geworden; het ondervond eene gunstige weersgesteldheid gedurende den winter en de lente en belooft een allezins gunstigen oogst.

De aardappelen staan mede allergunstigst te velde, de vroege soorten zijn van eene goede kwaliteit en de opbrengst laat niets te wenschen, de late soorten beloven een ruim beschot.

Daar de hooibouw even is aangevangen valt van de opbrengst niet veel te zeggen, het reeds gewonnen hooi is van eene goede kwaliteit, en men vermoedt dat de weilanden een voldoende hoeveelheid hooi zullen opleveren.

Tegenwoordig wordt in dit eiland ook veel vlas geteeld, waarvan mede eene gunstige uitkomst wordt verwacht.

Z. M. *de koning* is jl. *woensdag* met *gevolg* van het Loo in de residentie terug gekeerd.

Benoemingen en besluiten.

LEGER Benoemd bij het 8e regement infanterie (naar *ouderdom van rang*) tot 1en luitenant de 2e luitenant R. H. D. Groeneveld, van het korps.

Overgeplaatst in zijnen rang bij het regement grenadiers en jagers de kapitein jhr. P. F. O. Sickinghe van den staf der infanterie thans werkzaam bij het departement van *oorlog*.

TELEGRAFIE. Benoemd bij de dienst van den rijkstelegraaf, tot opzigter der 2e klasse de opzigter der 3e kl. W. J. van Gulik; *tot telegrafist der* 1e klasse *de telegrafist der 2e* klasse R. K. van Eldik; tot telegrafisten der 2e klasse de telegrafisten der 3e klasse J. M. van den Driessen Mareeuw, J. B. Alberts, P. J. Hogerzeil, T. Genet, C. J. Gerrits, C. E. Prey, C. M. J. Plokker en A. F. Ummels; tot telegrafisten der 3e klasse, *na afgelegd* examen, de leerlingen: J. van Wolfswinkel, J. M. A. Kramps, B. J. R. Engelbregt, P. F. Ketner, G. de Vries, J. F. Vaes, H. W. Brandt, J. E. Schmitz jr., G. P. J. de Haan, J. P. de Keizer, L. F. Canté, B. Lampe, J. W. de Wolf, J. K. van der Borgh, W. Geerke, F. Versloot, J. F. Niermeijer, A. Obbes, W. Bos, A Schuilenburg, D. W. Evers, H. J. van Batenburg, A. G. Willekens, G. Welter, L. Hijink en C. A. van der Harst.

Marine en leger.

*Door het departement van oorlog is bevolen, dat de mili*ciens plaatsvervangers van 1861 en de miliciens der ligting van 1862, welke nog bij de verschillende infanterie-korpsen ter aanvulling voor het blijvend gedeelte onder de wapenen zijn, in den loop der volgende maand met onbepaald verlof naar hunne haardsteden zullen moeten terug gezonden worden.

Gemengde berigten.

Het getal inzenders voor de tentoonstelling van oudheden te Delft bedraagt ruim 900. Onder dat getal bevindt zich o. a. H. H. M. M. de koning en de koningin der Nederlanden.

— Van 1852 tot het einde van 1862, zijn te Parijs 11,192 gebouwen gesloopt en 55,864 nieuwe opgetrokken.

— Te Roubaix (Frankrijk) is in eene fabriek brand ontstaan. De schade bedraagt 400,000 franks.

— Onder de nagelaten papieren van een oud marine officier te Breda zijn gevonden zes eigenhandig geschreven uitvoerige brieven van van Speyk, geschreven aan boord van Zr. Ms. kanonneerboot no. 2, voor Antwerpen.

— Volgens de jongst ontvangen berigten te Vlaardingen omtrent de haringvloot was nog weinig of geen haring gevangen. Daar het weder begon te verbeteren koesterde men evenwel hoop op betere vangst.

— Al de romans van Alexander Dumas zijn te Rome op de lijst der verboden boeken geplaats.

— Uit Engeland wordt gemeld, als een bewijs hoe belangrijk de aanvoer van petroleum toeneemt dat, terwijl in de vijf eerste maanden van 1861 slechts 103 vaten waren aangevoerd, in dat zelfde tijdvak van 1862 reeds 6695 en in het *loopende* jaar het aanzienlijk getal van 15,670 vaten is ontvangen.

— Door het vlamvatten der gas in een steenkolenmijn van Wallis zijn van de 14 daar aanwezige arbeiders 12 gedood. Weinige oogenblikken later zouden er 150 werkzaam geweest zijn.

— Te Parijs is thans op de openbare straat ijs te verkrijgen tegen vijf centimes de twee portiën. Dagelijks worden *duizende portiën verkocht.*

— Te Detmold heeft een vader zijn eenigen zoon vermoord, met het voornemen het lijk op een reeds gereed staanden brandstapel te verbranden. Toen men hem in dat voornemen verhinderde, antwoordde hij dat hij zijn eenigen zoon naar het voorbeeld van Abraham den Heer wilde offeren.

— Volgens een berigt uit Turyn, zal prins Amedaeus van Italië weldra eene reis door Europa ondernemen en daarbij ook Nederland bezoeken.

— Het derde eeuwfeest van Shakspeares geboortedag zal in het aanstaande jaar plegtig worden gevierd. Het „Shakspeare komité" *heeft in de vorige week, onder presidium van* den hertog van Manchester, eene meeting gehouden, waarin het volgende is besloten: 1. Den 23 april 1864 zal een nationaal feest worden gegeven ter eere van den 300sten verjaardag van Shakspeares geboortedag, en tevens zal tot aandenken daarvan een monument in Londen worden opgerigt; 2. om Shakspeare en het land waardig te zijn, moet dit feest onder bescherming staan van de koningin, gepresideerd wor*den door den prins van Wallis en gevierd worden door* alle klassen van landgenooten en bewonderaars van den dichter in het vereenigd koningrijk, de britsche koloniën en het buitenland; 3. om in een nationaal komité alle klassen vertegenwoordigd te zien, noodigt het „Shakspeare komité" alle vereenigingen of enkele personen, zoowel in het vereenigd koningrijk als in het buitenland, tot deelneming uit.

— Bij gelegenheid dat de stoomboot Telegraaf zondag *een pleiziertogt maakte van Antwerpen naar Bath, en eenige* passagiers met rijtuig een uitstap deden door Zuid-Beveland, is het rijtuig omgeslagen. De heeren zijn er tamelijk wel afgekomen, maar vier dames die in het rijtuig gezeten waren werden nog al belangrijk gekwetst, zoodat zij de reis naar Antwerpen niet terstond hebben kunnen ondernemen. De stoomboot is den volgenden morgen terug gekomen om de gekwetsten af te halen.

— *De dochter van den bankier Lambert, vertegenwoor*diger van het huis Rothschild in België, is met hare kinderen uit Warschau te Brussel aangekomen, om de vervolgingen te ontgaan welke zij als de gemalin van baron Epstein, van de zijde der russische policie had te verduren. Zij is eene schoonzuster van Nikolaas Epstein, die tot dwangarbeid in Siberië is veroordeeld.

Thermometerstand.

1 julij. 's av. 11 u. 63 gr.
2 „ 's morg. 7 u. 67 „ 's midd. 1 u. 69 „ 's av. 11 u. 62 gr.
3 „ 's morg. 7 u. 64 „ 's midd. 1 u. 65 gr.

VERSLAG

gedaan door burgemeester en wethouders aan den gemeenteraad van Middelburg,

NAAR AANLEIDING VAN ART. 182 DER GEMEENTEWET.

(*Vervolg.*)

De ontvangsten en uitgaven over 1862 bedroegen, voor zoo ver zij bij het opmaken van het verslag bekend waren, respektievelijk f 253512,64 en f 235441,77. In 1861 hebben de ontvangsten f 264454,97 en de uitgaven f 251643,40 bedragen. Bij eene becijfering om te komen tot een vermoedelijk goed slot, dat op ongeveer f 5000 wordt geraamd, mag niet uit het oog worden verloren dat geene uitvoering gegeven is aan eene op de begrooting voor 1862 uitgetrokken leening ad f 8000, ter voorziening in de kosten van eene gedeeltelijke uitdieping van het scheepsdok en demping van het spuikanaal met daartoe behoorende werken, waarvoor reeds ruim f 4000 in uitgaaf is verantwoord, terwijl de geheele som uit de gewone inkomsten der gemeente zal bestreden worden. Ook dit bedrag kan als voordeelig saldo worden aangemerkt.

In den loop des jaars deed zich de behoefte gevoelen aan eene voortzetting der vernieuwing van den kaaimuur langs den kinderdijk; voorts aan het opwinden van het binnen*werk van het pakhuis op den blaauwendijk, dat in den toen*maligen toestand onverhuurbaar was; verder moesten nog eenige andere uitgaven, waarop men in der tijd niet had kunnen rekenen, geregulariseerd worden, ten gevolge waarvan men den 2 julij eene suppletoire begrooting vaststelde, ten bedrage van f 10602,56½, waarin gedeeltelijk te gemoet gekomen werd door f 10025,56½ te praeleveren op het batig slot der rekening over 1860.

De opbrengst der belastingen op voorwerpen van verbruik bedroeg f 157110,69 of f 6027,20½ boven het op de begrooting uitgetrokken cijfer. In mindering daarvan komt echter eene som van f 3028,50 wegens meerdere teruggaaf dan, zoo voor uitvoer als vrijdom, was uitgetrokken. Het bedrag was meerder dan de raming van: dranken f 944,44, gemaal f 3551,84, brandstoffen f 1221,44, bouwmaterialen f 805,13, zoete olie f 14,02½, totaal f 6536,87½; minder dan de raming van: *geslagt f 4,82½, boter en kaas* f 500,66, *drooge en* zoute visch enz. f 4,18½, totaal f 509,67.

De meerdere opbrengst voor wat de dranken betreft wordt geacht gelegen te zijn in de buitengewone feesten welke in het afgeloopen jaar hebben plaats gehad, terwijl betrekkelijk het gemaal wordt opgemerkt dat, hoewel de opbrengst de begrooting met ruim f 3500 overtreft, dat middel evenwel ruim f 3000 minder heeft opgebragt dan in 1861, hetgeen *moet worden toegeschreven aan het meerder verbruik van* aardappelen, veroorzaakt door de sedert jaren niet gekende

lage prijzen van dat voedingsmiddel. De opbrengst der belasting op de brandstoffen wisselt naar mate de aanvoer van ladingen steenkolen vroeger of later plaats heeft.

De meerdere of mindere opbrengst der belasting op de bouwmaterialen moet eveneens aan het wisselvallige van uit te voeren werken (waaronder ook het herstellen van kaaimuren begrepen is) worden toegeschreven.

Een geschil dat sedert eenigen tijd tusschen de administratie der gemeente en die van het rijk bestond, is eindelijk uit den weg geruimd. Van de zijde van het rijk was namelijk beweerd dat de rijkskommiesen de bevoegdheid hadden de handelingen der gemeente-ambtenaren te kontroleren. Een protest daartegen mogt niet baten, terwijl als reden harer handelwijze door de rijks-administratie werd opgegeven, dat de opbrengst van het geslagt alhier al meer en meer achteruit ging, terwijl daarentegen in andere zeeuwsche steden vooruitgang was op te merken. Nadat door burgemeester en wethouders het beweren der administratie was wederlegd werd de rijkskontroleur door den minister van financiën uitgenoodigd het noodige toezigt op de handelingen der gemeente-ambtenaren in hunne hoedanigheid van rijkskommiesen persoonlijk uit te oefenen.

De kohieren van den hoofdelijken omslag over 1861, vastgesteld op f 24,960,61½, hebben zuiver opgebragt 22,267,59½. Bij de vaststelling van het primitief kohier, werd aan gedeputeerde staten kennis gegeven dat de raad ongaarne overging tot eene verandering in de sedert 1856 gevolgde wijze van opmaken der kohieren, daar men niet van oordeel was dat de door gedeputeerde staten gevorderde inrigting zou liggen in de bedoeling der wet of in den geest der bestaande verordering, dewijl de raad voorts meende dat het hier enkel den vorm betreft waaromtrent geene voorschriften gegeven zijn. Gedeputeerde staten bleven echter bij hun gevoelen, daar zij het voor een juiste beoordeeling van het kohier noodzakelijk achtten dat het bij klassen werd ingerigt en tevens begrepen dat zulks ook in de bedoeling lag van de artt. 3 en 4 der verordening. De gemeenteraad besloot daarop de zaak aan de beslissing der regering te onderwerpen, doch door den minister van binnenlandsche zaken werd te kennen gegeven „dat art. 200 der gemeentewet ten deze niet toepasselijk is, daar dit artikel alleen kan worden ingeroepen, in geval gedeputeerde staten hunne goedkeuring weigeren aan een der in art. 194 en 195 bedoelde raadsbesluiten. Hier echter, zegt de minister, geldt het de weigering om kohieren voor een hoofdelijken omslag goed te keuren. De goedkeuring wordt voorgeschreven bij art. 266, 2e lid. Eene bepaling, zoo als die van de artikelen 121, 200, 209 of 227 wordt hier niet aangetroffen. De kohieren hebben reeds als het ware twee instantiën doorloopen, alvorens gedeputeerde staten te bereiken, en nu zegt het 1e lid van art. 266, dat de raad de kohieren overeenkomstig hunne uitspraak wijzigt. Van voorziening bij eene hoogere magt is geene spraak, evenmin als de gevolgen eener vernietiging geregeld zijn, zoo als anders volgens art. 133 der grondwet te wachten ware." Daar dus de koning in deze niet beslissen kon, ging men tot eene gewijzigde inrigting van het kohier over.

Van de gemeente gebouwen wordt gezegd dat zij in voldoenden staat verkeeren. De herstelling aan den voorgevel van het raadhuis is voortgezet en aan het zoogenaamde West-indisch pakhuis hebben belangrijke herstellingen plaats gehad. De aangewende pogingen, om deze pakhuihuizen met daarbij behoorende kelders even als vroeger aan partikulieren te verhuren, bleven vruchteloos, ten gevolge van de meerdere aanwezige pakhuisruimte dan vroeger, nu door eene bepaling der Nederlandsche handelmaatschappij, de voor elders gekochte hoeveelheden koffij bijna onmiddellijk na afloop der veiling verscheept worden en niet meer op ceel blijven liggen.

Nog in het jaar 1861 bragt de huur der west-indische pakhuizen, behalve het voor weverij afgestaan gebouw, jaarlijks f 910 op en het gemis daarvan heeft grooten invloed op het bedrag der huursommen van de gemeentegebouwen. Zoo deze lokalen niet spoedig verhuurd mogten worden, zal men overwegen of bij eventuële garnizoensverandering een der zolders aan het garnizoen in gebruik kan worden gegeven in plaats van het lokaal aan de Spijkerbrug, waarvoor thans huur wordt betaald. 15,000 □ ellen keibestrating en 3000 □ ellen klinkerwerk werden vernieuwd of verlegd.

Het werk met den baggermolen heeft zeer slechte resultaten opgeleverd.

Met de werkzaamheden tot demping van het spuikanaal en het molenwater in verband met eene uitdieping van het scheepsdok, is een begin gemaakt. Het op f 16,000 begroot werk, naar verkiezing in twee of drie jaar te verrigten, werd voor f 14,984 aangenomen, van welke som f 4040,28 is verwerkt. De spuikoker van de Spuibrug tot het Molenwater is bijna geheel gevuld en aan de achterzijde van het Molenwater is reeds een groot deel baggerspecie gestort. In eerstgenoemden koker werden 132 strekkende ellen kanaal gelegd, ten einde de suatie der vroeger in het spui uitloozende kanalen naar het stads riool in de Molstraat over te brengen; terwijl in de overige spuikokers 10 kub. ellen hout tot fondering der daarin aan te leggen kanalen werden verwerkt. De grachtoever langs de Heerengracht, is over eene lengte van 770 el afgevlakt en bekramd en over eene lengte van 90 el met puinglooijing belegd.

De gezondheidstoestand en de ziekteverschijnselen worden in het verslag met ruimen blik overzien, en het ziekte karakter wordt in verband beschouwd met de wisselingen van het weder waarin het ten deele zijne afspiegeling vindt. Het jaar 1862 in den regel vochtig leverde vele huid- en slijmvlies-aandoeningen op, terwijl de ziekten betrekkelijk goedaardiger zijn geweest dan men gewoon is bij droogte aan te treffen.

„Nadat — zoo lezen we o. a. in het verslag — slechts enkele dagen in de laatste helft van januarij eenige vorst hadden opgeleverd en de na-winter koud en vochtig was verloopen, had reeds in maart een ongemeen zacht voorjaar in met zoodanig klimmende warmte, dat reeds de 6e mei den warmsten dag van het jaar uitmaakte met een thermometerstand op den middag van 84 grad. Fahr. Deze gesteldheid beperkte niet alleen de ziekten van het bloedvaten-stelsel, aan de winterkoude eigen; zij vervroegde niet slechts de voorjaars-catarrhen, maar zij neigde deze aan de eene zijde om ze daarentegen te verwikkelen met toestanden, die gewoonlijk eene lang aanhoudende hitte op te volgen. Tot deze brengen wij niet alleen de aandoeningen van het spijsverteringskanaal (kolieken, diarrhaeën, icterus enz.), die men menigvuldiger dan anders in het voorjaar waarnam, maar ook den typheusen uitgang, dien vele ziekten aannamen, afgescheiden nog het meerdere voorkomen van echten typhus zelven; terwijl de schier onnatuurlijke voorjaarswarmte een onmiskenbaar schadelijken invloed uitoefende op het gemoedsleven der individuën. Opmerkelijk toch was in maart het voorkomen van niet minder dan vier zelfmoorden, onverminderd de verijdeling van pogingen, daartoe door sommigen in het werk gesteld.

„De warmte had intusschen, zoo als gezegd is, in de eerste helft van mei hare grootste hoogte bereikt. In de laatste helft van die maand maakte zij plaats voor eene vinnige koude, die wel is waar in de maanden junij en julij veel verzacht werd, maar deze verzachting ging van eene buitengewone vochtigheid vergezeld. Bij aanhoudende vochtigheid en ligt toenemende warmte, viel eerst in de maand september een bij uitstek aangenaam, warm, droog en zeer bestendig zomerweder in, hetwelk tot in de laatste helft van oktober bleef aanhouden (den 15 van deze maand had men nog op den middag een thermometerstand van 72 gr. Fahr.), en alstoen een overgang maakte in een koud, vochtig, ongemeen stormachtig najaarsweder, dat tot op het eind van het jaar bleef voortduren.

„Een onmiddellijk en sterk in het oog loopend gevolg van de in mei plaats grijpende weêrswisseling, was de aanvankelijke neiging van de catarrhen om een croupeus karakter aan te nemen. Zij bleek nogtans voorbijgaande te zijn en bij een beperkt aanhouden van de catarrhen, bleven de aan den zomer eigene ziekten uit tot de maand september, als wanneer deze alstoen en in oktober zich in eene betrekkelijk ruime uitbreiding ontwikkelden. In deze maanden toch kwamen vele ziekten voor, hetzij als plaatselijke aandoeningen of als meer algemeene in den vorm van aanhoudend-nalatende koortsen van gastrischen en bilieusen aard en van catarrhale en tusschenpoozende koortsen van één of anderendaagschen typus.

„Intusschen kunnen deze ziekten gerekend worden eerder beperkt van uitbreiding en goedaardig van karakter te zijn geweest, hoewel nu en dan eene typheuse zamenstelling haar verwikkelde en gevaarlijk maakte. In de twee laatste maanden van het jaar trokken zij langzaam af, voor een deel verdrongen door meer gewone najaarsziekten, rheumatosen, erysipelas, derdendaagsche koortsen enz."

Hoezeer op de gelegenheid tot gratis vakcinacie en revakcinacie bij herhaling de aandacht gevestigd werd, is daarvan minder dan wenschelijk geacht wordt gebruik gemaakt.

De oprigting ten jare 1861, van een zoogenaamd armamentarium chirurgicum of van eene verzameling van heel- en verloskundige werktuigen, ten dienste van de daarin eigendom hebbende heel- en vroedmeesters in deze gemeente heeft, met het oog op art. 12 van de instruktie voor de heelmeesters, aanleiding gegeven om voor het vervolg het tot dusver gebruikelijk onderzoek bij de heel- en vroedmeesters à domicile te staken.

Volgens de nieuwe wet op de nationale militie, welke met 1 januarij in werking is getreden, strekte de in 1862 plaats gehad hebbende inschrijving van militiepligtigen voor de ligting over 1863, terwijl wegens den voor militiepligtigheid aangenomen meerderen leeftijd van één jaar er in 1862 geene loting heeft plaats gehad.

De inkwartiering leverde, in verband met het hiervoren vermelde nopens de in werking treding der nieuwe wet op de nationale militie, een groot verschil op met het vorig jaar, toen er 1044 biljetten werden uitgegeven, terwijl dit getal in 1862 slechts 572 bedroeg, zijnde 15 biljetten voor officieren en de overigen voor onder-officieren en manschappen.

De schutterij verkeert in voldoenden staat en heeft tijdens 's konings verblijf in deze gemeente zeer goede diensten bewezen. Hare sterkte bedroeg op 31 december 557 manschappen, waarvan 314 aktief en 243 in reserve.

Het lager onderwijs wordt door de plaatselijke schoolkommissie goed genoemd, hoewel het dan ook nog niet den trap van volmaaktheid heeft bereikt. Het gemiddeld getal scholieren, die de openbare scholen bezocht hebben, bedroeg in:

	1862.		1863.	
	Jongens.	Meisjes.	Jongens.	Meisjes.
Op de scholen voor kinderen van min- en onvermogendenden	507.	521.	499.	483.
Op de drie burgerscholen	150.	134.	157.	142.
Op de beide scholen voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens en meisjes	50.	32.	39.	28.
Totaal op de zeven openb. scholen	707.	687.	695.	653.
	1394.		1348.	

De kosten van het openbaar gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs over 1862 zullen f 21991,01 bedragen. Trekt men hiervan het ontvangen bedrag der schoolgelden ad. f 9454,64 af, dan blijkt, dat het lager onderwijs, behalve de kostelooze afstand en het onderhoud van onderscheidene schoolgebouwen t. a., aan de gemeente eene uitgaaf van f 12536,37 heeft veroorzaakt.

Het onderwijs op de bijzondere scholen is volgens het oordeel der plaatselijke kommissie voldoende, althans daar zijn geene aanmerkingen voorgekomen, waardig om vermeld te worden; gemiddeld maakten er 263 jongens en 238 meisjes gebruik van.

Het getal leerlingen der geneeskundige school bedroeg 26, dat van het gymnasium 15. Bij deze laatste inrigting blijft de ongunstige verhouding tusschen de schoolgelden ad f 142 en de uitgaven ad f 579,21 nog voortduren.

(*Wordt vervolgd.*)

Staten generaal.

EERSTE KAMER.

(Beraadslaging over de begrooting voor koloniën.)

De minister van koloniën nam in de zitting van dingsdag het woord omdat de beantwoording van nog meer sprekers te moeijelijk zou worden en omdat sommige hunner, bij het motiveren van hun stem, beginselen van den minister onjuist hadden voorgesteld. In de eerste plaats behandelde de minister het konstitutionele punt. Hij zou daarover spreken, omdat de minister van binnenlandsche zaken hier niet tegenwoordig kon zijn. Die minister had van de diskussie over de koloniën gesproken als van parlage, maar niet in den zin, dien men aan dat woord gaf, maar als het algemeen karakter der diskussie, zoowel in de beide kamers als daar buiten. De konstitutionele roeping der eerste kamer heeft overigens haren eisch gehad, want de minister Uhlenbeck was afgetreden. Op praktisch terrein was nu de vraag: wat te doen? Het zelfde als in 1856 en 1860, toen ministers aftraden en door andere vervangen werden. Reeds in de tweede kamer heeft deze minister als lid gezegd, dat de roeping dezer regering was, voor te staan het behoud der goevernements-kultures, maar de partikuliere industrie tevens te regelen, en de eerste kamer heeft door de goedkeuring van de begrooting van den minister Loudon, na de aftreding van den heer van Zuijlen uit het kabinet, getoond dat zij niet afkeerig was van eene liberale koloniale politiek.

De minister betoogde daarop breedvoerig, dat het niet bewezen was dat ook bij den aard van de belastingen wilde veranderen. Hij wil behoud van het kultuurstelsel, maar tevens bedachtzaam en zonder overijling de partikuliere teelt regelen. Hij verdedigde vervolgens de intrekking van het besluit van 1838, om de vele misbruiken die daaruit voortvloeijen, zoo als reeds de heer Rochussen vroeger had aangetoond. Juist omdat dit besluit bij de kultuurwet was behouden, had de minister die wet ingetrokken en de goeverneur-generaal en de indische regering hebben dan ook op wijziging aangedrongen. De minister belooft nogmaals dat hij geene verandering zal brengen in de regeling der goevernements-teelt of in die der partikuliere, voor dat de kultuurwet is aangenomen, maar met de intrekking van het besluit kan hij, bij de daartoe bestaande noodzakelijkheid, niet tot dien tijd wachten. Het sluiten van kontrakten met individuen bestaat sinds lang en de minister wil dus slechts dat gedeelte van het besluit opheffen, waarbij het aangaan van kontrakten met de hoofden als een deel van het besluit was aangenomen. De minister toonde vervolgens breedvoerig aan dat eene herziening van het landelijk stelsel noodig was om den willekeur der hoofden en de bestaande misbruiken tegen te gaan. Het gezag der hoofden zou daardoor niet verminderd maar veeleer vermeerderd worden en het dessa-bestuur tot zijn primitieven toestand terug gebragt. De minister betoogde vervolgens dat de partikuliere industrie een wettig koloniaal element was, hetgeen de heer Hartsen had ontkend; de minister wilde die niet toelaten bij gunst, maar haar wettelijk regelen.

Na afloop dezer diskussie zou de minister de koncept kultuurwet naar Indië zenden en op spoed aandringen, zoo dat hij hoop had, dat nog in het volgende zittingjaar deze wet aan de kamers zou worden aangeboden. Thans behoeft men zich nog niet in te laten met het einddoel van art. 56 van het regerings reglement. Het goevernement zou de kultures in stand houden zoo veel doenlijk als dit met de belangen der bevolking overeen te brengen is. Het regerings reglement stond hoofdelijken aanslag niet in den weg, integendeel, de regering was vrij in het regelen der landrente, hoewel dit waarschijnlijk bij de wet zou geschieden. Daarbij moest het ophouden van misbruiken en billijke verdeeling op den voorgrond staan. Maar hoewel de minister voorstander is van individueel bezit, gaf hij niet toe dat hoofdelijke aanslag individueel bezit medebrengt. De heer Baud erkende insgelijks de noodzakelijkheid van individueelen eigendom, maar daar over dat punt een langdurig onderzoek nog moest plaats hebben, achtte de minister eene diskussie daarover thans onnoodig. Wat de evangelisatie betrof, zeide de minister, dat hij zich hield aan art. 119 van het regerings reglement en dat hij een voorstander van vrijheid van geweten was. Wat het strafstelsel aangaat, hoopte de minister dat de rottingslagen als policiestraf spoedig zouden kunnen vervallen. De taak dezer regering is vooruitgang, die niet te keeren is, en dien de minister ook niet wil keeren, te regelen, en daar, waar die te ver mogt gaan, te breidelen. Exploitatie van Java voor Nederland is in strijd met art. 1 der grondwet. Java en Nederland zijn één. Java heeft regt om door even billijke wetten als Nederland geregeerd te worden. Deze regering wil Java aan Nederland door hechter banden vereenigen dan door die van administratie en exploitatie. De minister wil geen apaisement maar overeenstemming, zoo het kan, en in ieder geval beslissing na rijp beraad.

Woensdag hebben de heeren Hartsen en van Nispen van Pannerden gerepliceerd en een aantal nieuwe sprekers voerden nog het woord. De heer Cremers bestreed den minister levendig. Hij achtte het goed, dat de regering, gesteund door de tweede kamer, niet was afgetreden, maar spreker had een minister verwacht, zoo als de heer Baud, die ook in een ministerie Thorbecke plaats had genomen. De woorden liberaal en vrije arbeid zijn louter voorspiegelingen met het oog op Indië. De minister had ten onregte

de vroegere kultuurwet illiberaal genoemd want het was niet liberaal aan partikulieren te schenken, wat aan het algemeen behoort. Spreker achtte de aanraking van ambtenaren en partikulieren met den javaan niet wenschelijk en wees er op dat het eerste koncept der spoorwegwet uitsluitend in het belang der partikuliere industrie was. Spreker geloofde dat door de maatregelen van den minister ten opzigte van het landelijk stelsel de misbruiken niet zullen geweerd worden. Java en Nederland zijn niet een, want Java is eene bezitting van Nederland. Men moet den koran niet van de scholen op Java weren, want de javaan kan geene bijzondere scholen oprigten. Spreker kon zich niet vereenigen met het denkbeeld, dat deze begrooting als kredietwet werd aangenomen. Men moest niet langer op twee gedachten hinken. Werd de begrooting aangenomen, spreker zou de meening der meerderheid eerbiedigen, maar den minister alleen dan bestrijden, wanneer hij misdreef, hetgeen hij niet verwachtte, ofschoon de minister, als hij het deed, handig genoeg was zich te dekken. Spreker behandelde ook nog de verhouding van den minister tot den goeverneur-generaal en wenschte verkoop van de bezittingen ter kuste van Guinea.

De heer van Andringa de Kempenaer zou de begrooting hebben willen aannemen, omdat hij een tegenstander was van afwisseling van ministeriën, ware het dat hij eenige toenadering bij den minister had bespeurd, zonder dat deze zijn zelfstandig standpunt verloor. Hij achtte het besluit van 1838 niet verkeerd en wenschte dat de minister de wijziging daarvan tot de behandeling der kultuurwet zou uitstellen.

De heer v. d. Oudermeulen wilde behoud van het kultuurstelsel, maar tevens ontwikkeling der partikuliere industrie. Hij zou echter vóór de begrooting stemmen, met het oog op den indruk, dien de houding des ministers op den Rotterdamschen handel heeft gemaakt.

De heer de Vos van Steenwijk volhardde bij de meening dat de kamer het koloniaal beleid der regering had afgekeurd. Spreker had eene ontbinding van de kamer gewenscht. De gevolgen van de verwerping dezer begrooting acht hij echter nadeelig voor Indië en daarom wilde hij vóór de begrooting stemmen, wanneer de minister het besluit van 1838 niet zou wijzigen, voor dat de kultuurwet dit punt uitgemaakt had.

De heer Taets van Amerongen persisteerde bloot bij zijn votum van december ll. terwijl de heeren Quintus en Nobel daarentegen verklaarden na de inlichtingen van den minister gerust gesteld te zijn omtrent het behoud van het kultuurstelsel, dat zij van de gebreken wenschten te zuiveren, ten einde in de toekomst een beteren toestand voor te bereiden.

De heer van Beeck Vollenhoven had zijn votum van december ll. tegen het regeringsbeleid van den heer Uhlenbeck gerigt. Hij zag verschil in de rigting van den heer Loudon en van den tegenwoordigen minister. Maar hij zag in de wijziging van het besluit van 1838 een middel om de goevernements-kultures te beschermen. Eene eerste kamer was altijd konservatief en daarom begrijpt spreker niet dat men nu zoo dringt tot regeling van alles bij de wet. Java is groot genoeg om partikuliere industrie toe te laten. Hij wenschte dat de minister met zijne plannen ten opzigte van het konsignatiestelsel niet met overijling mogt te werk gaan.

De heer Michiels van Kessenick zou de begrooting als bloote kredietwet aannemen en de handelingen des ministers afwachten.

De minister van koloniën beantwoordde nogmaals de sprekers. Hij deed uitkomen dat geen sprake was van intrekking, maar van wijziging van het besluit van 1838 in het belang der goevernements-kultures en wel op aandrang der indische regering. Daarom kon hij het met zijne verantwoordelijkheid niet overeen brengen met de intrekking te wachten. Hij was daaromtrent vrij, blijkens de diskussiën over het regerings reglement. Een tal adviezen uit Indië werden door hem aangehaald, ten bewijze van het nut van de door hem beoogde regeling der landrente. Hij verwachtte dat de heer Cremers zijne uitdrukkingen, aan het slot zijner rede gebezigd, zou intrekken. Hij zou de kultuurwet onmiddellijk naar Indië zenden na afloop der diskussiën. De minister had geene voorliefde voor partikuliere industrie, want toen hij in 1860 zijne brochure schreef, was hij nog suiker-kontraktant; hij liep niet in het gareel eener partij, maar het stelsel, dat Java en Nederland één zijn, stond tegenover dat, volgens hetwelk men Indië louter moest exploiteren. De minister beriep zich op de diskussie over de grondwetherziening om te betoogen dat zijne uitdrukking niet onjuist was. Ten slotte wees hij er op, dat juist heden (1 julij) de emancipatie in West-Indië tot stand gekomen was en hij las een citaat voor van den heer Baud, ten betooge, dat de roeping der regering is Java ook te ontwikkelen en op te rigten uit den onnatuurlijken toestand, waarin het zich tegenover Nederland bevindt.

Het wetsontwerp in stemming gebragt werd hierop aangenomen met 22 tegen 16 stemmen.

Tegen stemden de heeren: de Villers de Pité, Hartsen, Boreel van Hogelanden, van Nispen van Pannerden, Schimmelpenninck van der Oije, *van der Heim van Duijvendijke*, Aylva van Pallandt, Taets van Amerongen, Cremers, de Vos van Steenwijk, van Wessem, Huydecoper van Maarsseveen, Tönckens, van Andringa de Kempenaar, van Weel en de voorzitter.

De heer Fransen van de Putte, lid der kamer, had de zaal vóór de stemming verlaten.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

Behalve eenige geruchten valt er heden èn van het poolsch tooneel des opstands èn omtrent de diplomatieke onderhandeling betrekkelijk Polen niets te melden. Eenige dagbladen vermoeden wel dat de russische ambassadeur te Parijs per telegraaf het berigt van de aanneming der voorstellen door de russische regering heeft ontvangen en te St. Petersburg — derhalve niet te Brussel waarvan sprake scheen te zijn bij eventuële aanneming — de konferentie zou gehouden moeten worden, maar dit alles vereischt nadere bevestiging.

Over de gevoelens der engelsche regering omtrent de amerikaansche kwestie is door de debatten in het lagerhuis eenigzins meer licht opgegaan. Belangrijk was vooral de redevoering van den heer Roebuck. Deze deelde aan de vergadering mede dat keizer Napoleon hem de verzekering had gegeven van zijne gezindheid om het Zuiden te erkennen en dat zijn ambassadeur te Londen instruktiën bezat in dien geest om de engelsche regering mede over te halen tot die erkenning over te gaan. Hij zeide verder dat het den keizer van Frankrijk onmogelijk was om een bepaald voorstel daaromtrent aan Engeland te doen. Eenige maanden geleden is dit geschied, doch toen werd de fransche depeche naar Amerika gezonden en kwam in handen van den heer Seward, die hem aan den franschen ambassadeur te Washington vertoonde. De heer Roebuck verklaarde dat keizer Napoleon hem de verzekering had gegeven dat eene dergelijke handelwijze hem onaangenaam was en hij zich niet weder daaraan wilde bloot stellen. De spreker drong ten slotte ernstig aan op de aanneming van zijn voorstel om met de groote mogendheden in onderhandeling te treden tot erkenning van het Zuiden.

De heer Gladstone betoogde daarop dat het huis de kwestie moest behandelen, afgescheiden van hetgeen Engelands belang mogt eischen, daar het anders beschuldigd zou worden eene zelfzuchtige en partijdige politiek te volgen. De natie was, volgens dezen minister, overtuigd dat het herstel der amerikaansche unie door geweld onmogelijk is en dat de vrijmaking der negers door bloedvergieten niet op wettige wijze tot stand kan komen. Het engelsch goevernement verlangt levendig naar het einde der worsteling, maar niet de erkenning van het Zuiden zal tot het eindigen der vijandelijkheden leiden. Deze erkenning toch zou eene reaktie in het Noorden te weeg brengen. Ik — zeide ten slotte de heer Gladstone, — heb meer vertrouwen in den invloed der publieke opinie, dan in diplomatieke onderhandelingen, en wel vooral van de zijde van hen, die verdacht kunnen worden van te worden geleid door zelfzuchtige bedoelingen.

Mag men de betoogen der engelsche dagbladpers in aanmerking nemen dan is eene verwerping van Roebuck's voorstel te verwachten, en zal de engelsche regering in hare staatkunde van non-interventie betrekkelijk de amerikaansche kwestie voorloopig blijven volharden.

Terwijl de grieken thans een koning bezitten, schijnen de zittingen der nationale vergadering te Athene steeds vrij stormachtig te zijn. De partij van Bulgaris rigt voortdurend hevige aanvallen op het kabinet, zoo dat men den val daarvan te gemoet ziet. Men verneemt verder dat bij de meerderheid der nationale vergadering het plan bestaat om den koning meerderjarig te verklaren.

Op het eiland Madagaskar is onlangs eene revolutie uitgebroken, waarbij koning Radama II, de leden van het ministerie, de officieren van het paleis en de bevelhebber der garde vermoord zijn. Het schijnt dat hof-intriges eene groote rol in deze omwenteling hebben gespeeld, welke vooral te betreuren is omdat Radama II een groot voorstander was van de europesche beschaving en juist de partij, welke thans aan het bestuur is, als daaraan vijandig wordt beschouwd. Men heeft de koningin-weduwe tot vorstin geproklameerd, waaruit misschien op te maken is dat de omwentelingspartij tot op de trappen van den troon ondersteuning vond.

Vereenigde staten.

Omtrent de aanvallende bewegingen van den generaal Lee der gekonfedereerden, wordt het volgende onder dagteekening van 18 junij uit New-York aan Le temps geschreven:

„Een nieuwe veldtogt is begonnen: de generaal Lee heeft *eene aanvallende beweging gedaan, en daar alle operatiën* der gekonfedereerde troepen, zoo als gewoonlijk, goed geheim zijn gehouden, heeft het Noorden den inval in Maryland en Pennsylvanië vernomen, op een oogenblik waarop men dit het minst verwachtte. De telegrammen daaromtrent hebben elkander snel opgevolgd en in de grensstaten een buitengewonen indruk te weeg gebragt.

„*Nog slechts eenige dagen geleden waren de legers van* Hooker en Lee aan de beide zijden van den Potomac gekampeerd, behalve eene legerafdeeling der gekonfedereerden, welke zich in de vlakte bij Fredericksburg bevond. Hoewel er eenige beweging in de liniën der zuidelijke troepen te bespeuren was, hechtte men daaraan geen gewigt, toen men plotseling vernam dat het korps van den generaal Jackson, sedert diens overlijden onder bevel van Ewell, naar de Shenandoah-vallei opmarscheerde. Weldra deed hij een aanval op Winchester, door den generaal Milroy verdedigd, en noodzaakte hem al vechtende naar Harpers-Ferry terug te trekken. Alle detachementen der gefedereerden in de virginische vallei aanwezig trokken zich insgelijks binnen die vesting terug en de weg van den Potomac werd vrijgelaten.

„De gekonfedereerden trokken daarop den stroom over bij Nolan's-Ford, terwijl de generaal Stuart met 11,000 man kavallerie het eerst in Maryland viel en op Hagerstown aanmarcheerde; op den zelfden dag kwam hij te Chambersburg in Pennsylvanië, waarvan Hagerstown de hoofdplaats is. Op dit terrein nu zullen weldra belangrijke krijgsoperatiën plaats hebben. Reeds eenmaal is het aan de gefedereerde troepen gelukt, na Pope tot den terugtogt te hebben genoopt, om tot Chambersburg in Pennsylvanië door te dringen. Toen vereenigde Mac Clellan alle legerafdeelingen der gefedereerden, trok tegen de gekonfedereerden op en noodzaakte hen door de overwinning bij Antietam weder tot over den Potomac terug te trekken.

„Wat zal thans Hooker doen? Op het eerste berigt van het overtrekken der rivier door den vijand, brak hij zijn kamp op en legerde zich op de velden van Bull's-Run, als ware het om de treurige herinneringen aan dat terrein eigen te trotseren, alwaar de gefedereerden reeds tweemalen een beslissende nederlaag hebben geleden.

„De moeijelijkheden zijn overigens voor Hooker zeer groot, want men is omtrent de plannen der vijandelijke generaals nog geheel in het onzekere. Als Stuart zich met de voorhoede tot Harrisburg wil begeven, waarom heeft hij dan de spoorwegbrug van het een weinig ten noorden van Harrisburg gelegen station vernield. Omtrent de plaats alwaar Lee zich met het hoofdkorps zijner troepen bevindt weet men volstrekt niets. Is hij tot in de vallei van Cumberland doorgedrongen dan bedreigt hij èn Washington, èn Baltimore èn Philadelphia. Wat Washington echter aangaat: als men deze hoofdstad wil verdedigen en de generaal Heintzelman, die aldaar het bevel voert, heeft steeds blijk van energie gegeven, dan behoeft zij voor een beleg der gekonfedereerden niet te vreezen. Blijft Washington in handen der noordelijken dan loopt Baltimore vooreerst geen ernstig gevaar. Om overigens te Philadelphia te komen, moet de vijand den Susquehannah overtrekken en de inwoners van Pennsylvanië maken zich gereed die rivier krachtig te verdedigen en alle bruggen af te breken.

„Er zou voor Lee zulk groot gevaar bestaan, als hij zich in het hart van Pennsylvanië durfde wagen en den Potomac zoowel als Harpers-Ferry in handen van den vijand in den rug liet, dat velen, die zich niet door den algemeenen panischen schrik hebben doen overmeesteren, in de bewegingen van Lee slechts eene groote demonstratie zien, om aan Europa te toonen dat het Zuiden nog over genoegzame krijgsmagt te beschikken heeft om even als het Noorden aanvallender wijze te werk te gaan.

„Men moet evenwel erkennen dat dit alles slechts onderstellingen zijn, welke door de gebeurtenissen kunnen worden gelogenstraft. Had Lee beproefde bevelhebbers en goed georganiseerde troepen tegenover zich, dan zou zijne krijgsoperatie als eene dwaasheid te beschouwen zijn; hij heeft echter gerekend op onvoorzigtigheden en fouten van zijne tegenstanders; op den schrik, welke zijne beweging niet slechts in de vlakten van Pennsylvanië, maar in de raadsvergadering te Washington zou te weeg brengen. Misschien heeft hij ook begrepen dat zijne positie achter den Rappahannock meer en meer gevaarlijk werd en hoopt hij thans door eene stoutmoedige krijgsoperatie eene betere stelling in te nemen.

„Krijgskundig kan overigens Lee's beweging nog niet beoordeeld worden, als ter naauwernood begonnen, terwijl zijne kombinatien onbekend zijn. Weldra hoop ik u meer bijzonderheden te kunnen mededeelen omtrent het groot drama, waarvan het laatste bedrijf eene hooge belangrijkheid kan bezitten."

— De laatste berigten bij Reuter's agentschap ontvangen melden dat de generaal Lee naar Centreville was gemarcheerd en de gefedereerden onder Hooker had teruggedrongen. De generaal Lee bevond zich op 20 junij in de bergpassen van Thoroughfare.

Mexiko.

De rapporten van den generaal Forey, welke ons thans geheel bekend zijn loopen tot twee dagen na de overgave van Puebla. Omtrent deze laatste gebeurtenis bevatten zij niets, wat onzen lezers niet reeds bekend is, terwijl daaruit betrekkelijk verdere plannen of bewegingen der fransche troepen niets is op te maken. Door de amerikaansche dagbladen wordt overigens het berigt der ontvlugting van den generaal Ortega en een aantal hoofdofficieren bevestigd. Te Oribaza in een gebouw opgesloten waarvan iedere deur door fransche schildwachten werd bewaakt — waaruit blijkt dat zij niet hun woord van eer hadden gegeven — hebben deze mexikaansche officieren door het maken van eene opening in den muur van het gebouw hunne vrijheid herkregen.

— Na de inneming van Puebla heeft de president der mexikaansche republiek de volgende proklamatie aan de bevolking uitgevaardigd:

Mexikanen! De natie is door eene groote ramp getroffen. Puebla de Zaragoza, door talrijke roemvolle gevechten onsterfelijk gemaakt, heeft zich overgegeven, niet wegens eene overmagt der franschen, die onze troepen gewoon zijn geworden te slaan, maar om redenen, welke den roem en de wapeneer der heldhaftige verdedigers niet het minst benadeelen. De bezetting van Zaragoza, hetwelk door geen der talrijke bestormingen des vijands genomen kon worden, verdonkert niet het minst den roem onzer dappere krijgslieden, welke de eer van den mexikaanschen naam tegenover een vermetelen aanvaller zoo schitterend gehandhaafd hebben. Roemloos is voor dezen eene overwinning, welke zij niet aan hunne wapenen te danken hebben, want in de vele gevechten waarvan de stad Zaragoza het tooneel was, zijn zij telkenmale geslagen.

Mexikanen! Deze ramp kan u in de heilige onderneming, waarin gij betrokken zijt, niet ontmoedigen. Bewijst den franschen, bewijst der geheele wereld, welke uwe houding in dezen ongelukkigen toestand naauwkeurig gadeslaat, dat wederwaardigheden geen voldoenden grond opleveren om den moed te verliezen en dat republikeinen besloten zijn voor hun geboorteland en hunne regten te strijden. Ons land is zeer groot en bevat tallooze elementen voor den oorlog, waarvan wij tegen den vreemden indringer willen gebruik maken. Niet alleen zal de hoofdstad der republiek met alle middelen die wij kunnen opsporen, tot het uiterste verdedigd, maar alle vestingen zullen met de zelfde kracht beschermd worden. De nationale regering zal van alle kanten aanvallen op de franschen doen en aan geene vredesvoorstellen het oor leenen, welke op de onafhankelijkheid, de volkomen soevereiniteit, de vrijheid of de eer der republiek en hare roemrijke feiten in dezen oorlog in het minst inbreuk maken! Mexikanen! laat ons zweren bij de helden die in de verdediging der heilige muren van Zaragoza ge-

dood werden; laat ons zweren bij hen, die nog als overwinnaars leven en in staat zijn den strijd voort te zetten, dat wij zonder ophouden en bereid om alle offers te brengen, oorlog voeren willen tegen het gehate leger, dat den grond van Hidalgo, van Morelos, van Zaragoza en van Gonzales Ortega ontwijdt.

HANDELSBERIGTEN.

Voorraad onverkocht bij de Ned. handelmaatschappij op 30 junij.

		1861.	1862.	1863.
Koffij. te Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht, Middelburg, Schiedam	Java	344,800 b.	404,842 b. — v.	396,400 b. — v.
	Ceylon		82 » 103 »	7 » 57 »

Specerijen.	30 junij 1861.	1862.	1863.
Noot	2058 vaten.	2370 vaten.	2114 vaten.
Foelie	853 »	510 »	260 »
Nagelen	1118 »	390 »	600 »
Kaneel	2714 fard.	2006 fard.	1065 fard.
Peper.	7502 balen.	6135 balen.	5180 balen.

Koffij en specerijen op ontvang-cedullen bij de Nederlandsche handelmaatschappij:

	30 junij 1861.	29 junij 1862.	30 junij 1863.
Koffij. te Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht, Middelburg, Schiedam	78,323 b.	62,464 b.	122,250 b.

Specerijen, liggende te Amsterdam en te Rotterdam.

	30 junij 1862.	*31 dec. 1862.*	*30 junij 1863.*
Noot	4053 vaten.	4935 vaten.	4474 vaten.
Foelie	1274 »	1338 »	1150 »
Nagelen	3291 »	3089 »	2885 »
Kaneel	1790 fard.	1476 fard.	756 fard.
Peper	724 balen.	716 balen.	616 balen.

Afgeleverd door den Nederlandsche handelmaatschappij:

	1861.	1862.	1863.
Januarij	17741 balen.	11345 balen.	29272 balen.
Februarij	48984 »	24116 »	24809 »
Maart	34648 »	21512 »	166186 »
April	250773 »	263944 »	152884 »
Mei	200685 »	92683 »	16681 »
Junij	30554 »	15036 »	22124 »
	583385 balen.	428636 balen.	411906 balen

Prijzen van effekten.

Amsterdam 3 julij.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½ pct.	63⅜
	dito dito dito	3 »	—
	dito dito dito	4 »	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½ »	147¾
België.	Certifikaten bij Rothschild	2½ »	—
Rusland.	Obligatien 1798/1816	5 »	102
	Certifik. Hope & co.	4 »	78⅝
	Oblig. dito 1855, 6de serie	5 »	90¼
	dito dito Leening 1860	4½ »	—
	Certifikaten	6 »	55¾
	Aand. spoorweg	»	205¼
Polen.	Schatkistobligatien	4 »	—
Oostenrijk.	Obligatien metalliek	5 »	64⅜
	dito 1847/1852	2½ »	33
	dito rente Amsterdam	5 »	65½
	dito nationale	5 »	68¾
	Bank aktien	3 »	841
Italië.	Leening 1861	5 »	66⅜
Spanje.	Obligatien (binnenlandsche)	3 »	51¼
	dito 3 thans	2 »	48⅝
	Amortisable schuld	»	33⅝
Portugal.	Obligatien 1853	3 »	47⅝
	dito 1856—1862	3 »	—
Griekenl.	dito (blaauwe)	5 »	34⅜
Vereen. Stat.	dito (1874)	5 »	68½
Illinois.	dito	7 »	—
Mexiko.	dito	3 »	36⅜
Grenada.	dito afgestempeld	4½ »	15⅝
Venezuela.	dito	2 »	23¾

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 3 julij. *Tarwe en gerst onveranderd.* Raapolie op zes weken f 46½. Lijnolie op zes weken f 47¼.

DORDRECHT 2 julij. Bij ruimen aanvoer van tarwe bestond heden weinig kooplust, en om te verkoopen moest 20 *cent lager worden afgegeven; rogge bleef prijshoudend* en de overige artikelen onveranderd.

OOSTBURG 1 julij. De aanvoer van granen was heden gering bij zeer kleine vraag; men moest om te verkoopen lager afgeven en nog maar alleen de beste soorten kwamen in aanmerking. Van nieuw koolzaad waren de eerste monsters ter markt, het was goed van kwaliteit en is verkocht f 12,80 a f 13,75. Tarwe f 9,75 a f 10,25, gemeenere f 9 a f 9,50. Rogge f 6,90 a f 7,10. Wintergerst f 5,25 a f 6. Zomer dito f 5,30 a f 5,70. Haver f 3,10 a f 3,50. Paardenboonen f 6,10 a f 6,35.

MIDDELBURG 2 julij. Bij beperkten aanvoer van granen was de kooplust zoo gering dat er nagenoeg in den handel niets omging; puike partijen walchersche tarwe van de zolders werden met aandrang geveild, doch koopers waren daarvoor niet te vinden; enkele bakkers kochten voor hunne behoefte van den landman tot nagenoeg vorigen weekprijs. Rogge met weinig handel, gerst niet gevraagd, walchersch witte- en bruine- alsmede paardenboonen werden te hoog gehouden om tot zaken aanleiding te geven, erwten alleen van de zolders ter veil doch zonder handel.

In de landen van Axel, Cadzand en Zuid-Beveland heeft men reeds een aanvang gemaakt om het te velde zijnde koolsaad te snijden; spoedig zal daarmede hier ook algemeen worden aangevangen.

Raapolie f 49½. Patentolie f 51½. Lijnolie f 50, per vat op 6 weken, op kontant f 1 lager.

GEMIDDELDE MARKTPRIJZEN.

Middenprijzen van bakbare tarwe f 10,25 en rogge f 7,40 Aardappelen (nieuwe) f 2,80 a f 3,— per ned. mud. Versche boter f 0.76 a f 0.80 per ned. pond.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd:

PH. BULTERIJS,
Weduwnaar, van Middelburg,
en
A. M. A. ELLERMANN.

Veere,
den 3 Julij 1863.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER M. GOUDSWAARD, geliefde Echtgenoot van
W. C. HONDSMERK.
Middelburg,
den 1 Julij 1863.
Eenige en algemeene kennisgeving.

De ondergeteekende betuigt zijnen hartelijksten dank voor de talrijke bewijzen van belangstelling, betoond bij gelegenheid der Vijftigjarige uitoefening zijner Affaire.

Middelburg,
den 1 Julij 1863.
H. J. HENDRIKSE.
(VIJF RINGEN).

ASSURANTIE-COMPAGNIE TE AMSTERDAM,
opgerigt 1771.
AGENT TE *MIDDELBURG* J. A. TAK.

Deze Maatschappij sluit verzekeringen tegen **Brandschade** op alle Gebouwen en Goederen. — Premie-tarieven zijn gratis bij den Agent verkrijgbaar.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.
Veiling te Amsterdam,
op Woensdag den 15 Julij 1863, van ongeveer:

28000	Kranjangs JAVA SUIKER, liggende aldaar,	
32000	» » » »	te Rotterdam,
1200	» » » »	Schiedam,
2300	» » » »	Dordrecht,
2500	» » » »	Middelburg.

Amsterdam, 25 Junij 1863.

BEKENDMAKING.

De CENTRALE DIRECTIE van WALCHEREN brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op vrijdag den 31 julij 1863, des voormiddags ten 11 ure, aan haar lokaal in de Abdij, door eene commissie uit haar midden, onder nadere goedkeuring zal worden overgegaan tot de verpachting van eenige perceelen

BOUW-, WEI- en BOSCHLAND, DIJKEN, VROONEN en SCHORREN,

behoorende aan den polder Walcheren, waarvan de voorwaarden ter lezing zullen liggen van vrijdag 17 julij 1863 af, ter griffie der Directie.

Middelburg, 25 junij 1863.
De centrale directie van Walcheren,
A. CALAND, President.
J. P. VAN VISVLIET, Griffier.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Vrijdag den 10 Julij 1863, des voormiddags ten 10 ure, op de Gemeente **Aagtekerke**, in de Herberg aldaar, bewoond door FLORIS MALJERS, in het openbaar te koop aanbieden

EENE HOFSTEDE,

bestaande in Huizing, Schuur en verderen timmer, bewoond door PIETER CHRISTIAANSE, met 4 Bunders, 70 Roeden, 60 Ellen **BOUW- en WEILAND**, staande en gelegen in de Gemeente Aagtekerke, Kadastraal bekend sectie D no. 52 tot en met 58. De jaarlijksche Lasten bedragen ƒ 76,54. — Gemeld Vast Goed is van af heden dagelijks te bezigtigen.

Verder zal gemelde Notaris, na afloop van bovenstaande Verkooping, op voorschrevene Hofstede, te koop aanbieden

DE VRUCHTEN TE VELDE

op bovengemelde Landen staande, een **Koe**, een **Vaars**, twee **Schapen**, Windmolen, Kruiwagen, Landbouwers- en Zoldergereedschappen, [illegible] eenige Meubelaire en andere Goederen.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van bovengemelden Notaris.

De ondergeteekende heeft de eer aan Ouders en Voogden te berigten, dat hij zijne **MUZIEKSCHOOL** in het Concertgebouw zal openen op Dingsdag den 14 dezer. Die genen welke nog mogten verlangen van deze gelegenheid gebruik te maken, worden verzocht zich daartoe bij hem te willen aanmelden.

H. J. C. KUYPERS.

TH. C. G. RIVIÈRE,

GROOTE MARKT, I, no. 13.

Opruiming tot veel verminderde prijzen
van
ZIJDEN MANTILLES en MANTELS, BAREGE, JACONAT, ZOMER KLEEDINGSTOFFEN en GORDIJN-NETELDOEKEN.

Ontvangen: **Manchetten Reve[illegible]**, keurig gewerkt, tot gemak en sieraad den Heeren aanbevolen.

ONTVANGEN een nieuw assortiment **LAMPEN en Toestellen voor Petroleum** bestemd, voorhanden en verkrijgbaar bij de ondergeteekenden, alwaar ook alle soort van Lampen tot gebruik van Petroleum vermaakt worden, zonder den minsten reuk te verspreiden en tot den laagst mogelijken prijs, waartoe zij zich minzaam aanbevelen.

DE GEBRs. PEEK.

Een jonge **SPRINGSTIER** (Engelsch Ras) te koop bij J. CABBOORD, te Kleverskerke.

Wonder-lekkere **AARDAPPELEN**, ligt van substantie, 22½ cent de Vijfkop, bij DEKKER, Smallekade.

Eenige **Scheeps- en Huis-Timmerlieden** dadelijk benoodigd op de Werf der Commercie-compagnie.

Een bekwame **Paardenknecht**, niet beneden de 25 jaren oud, terstond benoodigd bij de Weduwe MELSE te Domburg.

Met November eene **Dienstmeid** noodig bij Mevrouw MÜLLER, Langendelft.

Terstond eene **Meid** benoodigd. Adres aan het Bureau dezer Courant.

DE GLOBE.

ALBUM

VAN BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

De aflevering voor Julij van de twee tijdschriften, welke thans onder bovenstaanden titel vereenigd het licht zien, bevat de volgende stukken:

Polen, (All the year round.)
Rosa Bonheur. (Chambers' Journal.)
Peru. (Quarterly review.)
F. J. Stahl. (Unsere Zeit.)
De eerste opvoering van Victor Hugo's »Lucrèce Borgia." (Uit »Victor Hugo, raconté par un témoin de sa vie.")
De menschvormige apen.

De uitgave geschiedt bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te MIDDELBURG, naar verkiezing der inteekenaren in maandelijksche afleveringen of driemaandelijksche deelen. De prijs per jaar is ƒ 6,—.

Met toestemming van den Burgemeester van Veere c. a. zal op Zaturdag den 18 Julij 1863, naar **den RING gereden** en **de BAL geworpen** worden, voor alle Liefhebbers.

ZONDAG 19 Julij **HOORN-MUZIEK** aan den **Kampveerschen Toren**, bij

L. J. ROLAND.

UITSPANNING: DE ZWAAN.

ZONDAG 5 *Julij, 's avonds ten zes ure, bij gunstig weder,* **HOORNMUZIEK.**

PROGRAMMA: Pensez à moi, pas redoublé van Lurmans; Potpourri aus der Oper Don Juan van Mozart; Fantaisie sur l'Opera Raymond, ou le secret de la Reine, van Meissner; Abendlied Ruhe, Mannenkoor, van Abt; Potpourri de l'Opera Lucretia Borgia van Lurmans; Potpourri des Vêpres Siciliennes van Buggerhout; Marsch für Mannenchor van Zöllner; Mic-Mac, Quadrille van Faust, en Russische Taptoe en Gebed, met Bengaalsch Vuur.

TWEEDE ZOMER-CONCERT in den Hove: **De Edele Handboog.** Donderdag den 9 Julij 1863.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
Uren van vertrek in Julij.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	4	's morg.	6 ure.	Zaturdag	4	's morg.	10,30
Zondag	5	»	6	Zondag	5	»	10,30
Maandag	6	»	7	Maandag	6	»	10,30
Dingsdag	7	»	5	Dingsdag	7	»	10,30
Woensdag	8	»	6	Woensdag	8	's midd.	12 ure.
Donderdag	9	»	6	Donderdag	9	»	12
Vrijdag	10	»	7	Vrijdag	10	»	12
Zaturdag	11	»	8	Zaturdag	11	's midd.	2
Zondag	12	»	9,30	Zondag	12	's morg.	6
Maandag	13	»	10	Maandag	13	»	6
Dingsdag	14	»	11	Dingsdag	14	»	7
Woensdag	15	»	11,30	Woensdag	15	»	7
Donderdag	16	's midd.	12	Donderdag	16	»	8,30
Vrijdag	17	»	12,30	Vrijdag	17	»	8,30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.